

Consultatievraag

Biedt de regeling volgens u voldoende duidelijkheid ingeval van een noodsituatie als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel c, van verordening (EU) 2017/1938?

Artikel 11 Afkondiging van een crisis, lid c) [LINK](#)

noodsituatieniveau („noodsituatie“): wanneer zich een uitzonderlijk hoge gasvraag, een aanzienlijke verstoring van de gaslevering of een andere aanzienlijke verslechtering van de gasleveringssituatie voordoet, en alle relevante marktgebaseerde maatregelen zijn toegepast maar de gaslevering niet volstaat om aan de resterende gasvraag te voldoen en er dus bijkomend ook niet-marktgebaseerde maatregelen moeten worden genomen, met name om gasleveringen aan beschermde afnemers overeenkomstig artikel 6 veilig te stellen.

Antwoord:

De besparingstender lijkt zodanig te zijn opgesteld dat vooral bedrijven die op zeer korte termijn gasafname kunnen reduceren mee kunnen doen. Bedrijven die meer tijd nodig hebben om gasafname te organiseren, zoals de bouwkeramische industrie die veel gebruik maakt van tunnelovens die hiervoor minstens een week nodig hebben omdat er anders schade aan systemen ontstaan, lijken daardoor niet volwaardig mee te kunnen dingen op de besparingstender.

Het advies is om bij het opzetten van deze tender een combinatie van korte termijn gasafname participanten (binnen een aantal uren of dagen) te combineren met wat langere termijn gasafname (een week of langer) participanten in diverse tenderpakketten gasbesparing. Anders wordt de tender alleen interessant voor een eenzijdige doelgroep die zowel op korte als lange termijn kan terugschakelen, terwijl ook partijen die iets meer tijd nodig hebben hierop zouden moeten kunnen meedingen. Dit zou de concurrentie in de besparingstender voor afschakelperiodes van een week of meer ten goede komen.

Daarnaast zijn enkele kostenposten voor bedrijven die kunnen afschakelen onvoldoende in beeld en worden deze niet voldoende gehonoreerd omdat er alleen naar het energieverbruik wordt gekeken. Het advies is om voor participanten rekening te houden met inkomstendelving door terugloop van de productie, en/of gangbare contractvoorwaarden en boeteclausules bij vertraging van productie.

Ook zijn beslistermijnen vanuit het Rijk (en RVO) dusdanig lang dat dit problemen kan opleveren. De genoemde ‘termijn voor het nemen van een besluit op een aanvraag om subsidieverlening ten hoogste 13 weken’ lijkt onwerkbaar, omdat deze termijn langer kan duren dan een gehele winter (en de noodzaak voor gasbesparing), en omdat dit moeilijk inpasbaar is voor het plannen van productieprocessen in de maakindustrie / bouwkeramiek.

Antwoorden op onderdelen van de regeling en de Kamerbrief over de voortgang van de regeling

Regeling tijdelijke vrijwillige vermindering gasafname ([LINK](#))

Artikel 4.PM.2. Subsidieverstrekking lid 4:

“De in het eerste lid bedoelde vermindering van productie wordt niet gerealiseerd door het verplaatsen van productie naar andere productielocaties in Nederland of ander lidstaten binnen de Europese Unie.”

De hoogte van de subsidie voor het afschakelen van fabrieken voor bouwkeramiek dient naast de kosten voor afschakeling rekening te houden met gemoeide kosten voor leveringscontracten. Dikwijls zijn er boeteclausules opgenomen bij vertraagde levering van bouwmaterialen. De subsidie dient dus voor alle gemoeide kosten rekening te houden waaronder inkomstenderving en boeteclausules. Het niet mogen verplaatsen van productie naar het buitenland indien mogelijk maakt het ontwijken van boeteclausules veelal onmogelijk. Dit dient bij 'Artikel 4.PM.6. Hoogte subsidie' en ' Artikel 4.PM.7 Subsidiabele kosten ' toegevoegd te worden omdat de subsidie anders niet toereikend zal zijn. Ook is de behoefte voor gasbesparing niet overal gelijk en altijd noodzakelijk.

3.6 Termijn subsidieverlening

“Op grond van artikel 26, tweede lid, van het besluit bedraagt de termijn voor het nemen van een besluit op een aanvraag om subsidieverlening ten hoogste 13 weken. Deze termijn kan één maal met ten hoogste 13 weken worden verlengd. RVO streeft er, gezien het belang van het zo spoedig mogelijk aanvangen met uitvoeren van tijdelijke gasbesparingsprojecten, evenwel naar om zo spoedig mogelijk op de aanvragen te beslissen.”

De zeer ruime termijn van 13 weken is zeer moeilijk te combineren met de markt voor bouwmaterialen (en algemeen voor de maakindustrie). Ondernemers die dagelijks en wekelijks begrotingen voor productievolumes moeten maken kunnen moeilijk 13 weken in onzekerheid leven om te voldoen aan de criteria van verkoopcontracten, boeteclausules, en personeelsplanning. Het advies is om deze termijn te reduceren tot een werkbare 3 tot maximaal 4 weken.

Kamerbrief over Voortgang Bescherm- en Herstelplan Gas (BH-G) - Pagina 7 ([LINK](#))

“Mogelijkheden voor het aanvragen van uitzonderingen en ontheffingen

Bij het uitwerken van de afschakelregeling zijn de volgende mogelijkheden opgenomen voor het aanvragen van een ontheffing: Wanneer afnemers wordt opgedragen in stap 3 en 4 om af te schakelen, wordt het hen toegestaan om een minimale hoeveelheid gas te blijven gebruiken om veiligheidsrisico's te voorkomen en disproportionele schade aan installaties en het milieu te voorkomen. Dit zogenaamde waakvlamniveau is standaard vastgesteld op 10% van het individuele referentieverbruik. Afnemers kunnen een hoger individueel waakvlamniveau aanvragen indien is aangetoond dat dit nodig is om veiligheidsrisico's, disproportionele schade aan installaties en aan het milieu te voorkomen.”

Indien bouwkeramische fabrieken wordt opgedragen om binnen een kort tijdsbestek af te schakelen naar een minimum waakvlamniveau van 10%, dan kan dit tot grote schadeposten leiden aan fabrieken die met tunnelovens bouwkeramiek produceren. Dit type tunnel wordt veelvuldig gebruikt in de sector en gaat nooit uit. Indien dit nodig is dan is een afschakelingstermijn van 7 – 10 dagen nodig om geleidelijk de tunneloven af te koelen om geen schade aan de ovenwanden te veroorzaken.

Naast tunnelovens zijn er enkele fabrieken die met periodieke ovens werken. Zij kunnen wel binnen enkele dagen afgeschakeld worden, waarbij het energieverbruik naar 0% kan worden gebracht.